

L U S T R I R A N I

SLOVENEČ

T E D E N S K A · P R I L O G A · S L O V E N C A

KOCJANČIČ: SV. KATARINA SPOMLADI
SPODNJE TRI: SKERLEP: TULPA, ZADNJI SNEG, NARCISA

10. APR. 1932

ŠTEVILKA 15

Generalfeldmaršal Hindenburg (s svojimi vnuki), ki bo danes vnovič izvoljen za predsednika nemške republike; v ozadju palača držav. predsednika.

Na desni: Predsedstvo našega senata, spredaj sede podpreds. J. Altiparmarkovič, preds. dr. A. Pavelič in podpreds. dr. Fr. Novak, zadaj pa stoje tajniki Glušac, Gmajner in Popović.

† Dr. Stanko Vurnik

Dne 25. p. m. je umrl v Ljubljani kustos našega etnografskega muzeja, dr. St. Vurnik, star komaj 34 let. Pokojnik je bil nedvomno eden največjih talentov pojvne katoliške znanstvene generacije in se je udejstvoval kot umetnostni zgodovinar ter kot narodopisec. V etnografiji je bil Vurnik edini naš strokovnjak, zato je zadela etnografski muzej z njegovo smrtjo nenadomestljiva izguba.

Na levi: Bojan Peček, ljubljeneč ljublj. operetnega občinstva v vlogi 'D' Artagnana ('Trije mušketirji').

Spodaj: Ogromna električna centrala ob Jordanu blizu Genezarskega jezera, ki je bila pred kratkim otvorena in ki bo preskrbela vso Palestino z elektriko.

Na levi: Novi predsednik irske republike, De Valera, je oprostil vse politične jetnike, ki so priredili takoj naslednji dan ogromni shod v Dublinu za popolno neodvisnost Irske.

Spodaj: Proglasitev nove Mandžurske države v Mukdenu ob navzočnosti zastopnikov vseh mandžurskih pokrajin.

Spodaj na levi: Pogled na Junkersove tovarne letal (Dessau, Nemčija), ene največjih in najboljših v Evropi, ki so napovedale poravnalno postopanje.

Iz zgodovine Srbije v XIX. stoletju

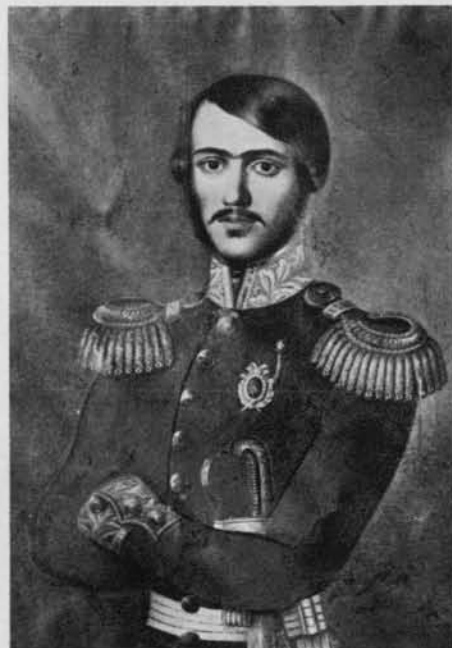
Karadorde Petrović

Je bil trgovec v Šumadiji, ob priliki prvega velikega srbskega upora l. 1804 so ga pa izvolili uporniki za svojega voditelja. Vodil je nato dolgoletne krvave borbe s Turki in dosegel izredne uspehe, tako da je osvobodil velik del severne Srbije in jo demokratično organiziral v samostojno državo. L. 1813. so pa navalili Turki z velikansko premočjo na mlado Srbijo in ker med Srbi tudi ni bilo prave sloge, je podlegla in Karadjordje je zbežal v Avstrijo, od tod pa v Rusijo. Dve leti nato je izbruhnil pod vodstvom Miloša Obrenovića nov upor proti Turkom in Karadjordje je takoj odhitel v domovino, toda na poti je bil od Miloševih agentov dne 13. avgusta l. 1817. zavrtao umorjen.

Miloš Obrenović

Je bil eden izmed srbskih starešin, ki se je l. 1815. postavil na čelo novemu protiturskemu uporu in ki ga je nato tudi srbska skupščina priznala za kneza. Med demokratičnim srbskim ljudstvom je pa njegov absolutistični despotizem kmalu na hud odpor in ker se mu poleti l. 1839. ni posrečilo odpraviti celo ustave, se je odpovedal prestolu na korist svojega sina Milana, sam se je pa umaknil v zasebno življenje in živel od ogromnega bogastva, ki si ga je znal pridobiti kot vladar. Ko so l. 1858. odstavili Srbi kneza Aleksandra Karadjordjevića, so pozvali vnovič na prestol starega Miloša, ki se pa ni v izgnanstvu naučil ničesar, toda kakih ostrejših pripetljajev ga je rešila smrt dne 14. septembra l. 1860.

Milan Obrenović

Je bil najstarejši sin kneza Miloša in je nastopil vladno po odpovedi svojega očeta dne 1. junija l. 1839. Vladal je pa samo 28 dni, ker je takoj umrl in na prestolu mu je sledil Mihajlo. (Ta Milan Obrenović se ne sme zamenjati s poznejšim kraljem Milanom Obrenovićem, ki je vladal od l. 1868. do l. 1889.)

Mihajlo Obrenović

brat Milanov, je vladal po smrti tega, l. 1839. Naletel je pa takoj na velika nasprotstva in l. 1847 je moral pobegniti, nakar mu je sledil knez Aleksander Karadjordjević. Ko je bil pa l. 1858. odstavljen tudi ta, se je vnovič vrnil na prestol, toda uvedel je najostrejši osebni absolutizem, zaradi česar je postal kmalu obsovažen povsod, dne 28. maja leta 1868. je bil pa ubit pri Beogradu. Na prestolu mu je sledil knez in pozneje kralj Milan Obrenović.

Aleksander Karadžević

sin osvoboditelja Srbije, je stopil na prestol po velikem uporu proti Obrenovićem l. 1842. Tudi ta se ni mogel sprijazniti z demokratičnim načinom vladanja, temveč je uvedel osebni režim, v katerem je imelo vso oblast uradništvo, zato je naletela tudi njegova vladavina na veliko nezadovoljstvo, dokler ga ni svetoandrejska narodna skupščina l. 1858. celo odstavila in poklicala na prestol vnovič starega Miloša Obrenovića.

Iz sovjetske Rusije

Lani se je na velikih svetovnih tržiščih pojavil ruski dumping, ki je dal vsemu svetovnemu tisku povod za obširno razpravljanje o sovjetskih produktivnih metodah in o socialnem položaju ruskega delavstva. Ob tej priliki se je vztrajno trdilo, da o kaki delavski svobodi, ki jo obetajo komunisti pri svoji agitaciji, vsaj v Rusiji ni niti sledu in da živi velik del ruskega delavstva na eni strani v vprav nečloveških socialnih razmerah, na drugi strani pa tudi v pravem suženjskem razmerju. Zlasti so opozarjali na mase gozdnih delavcev po neizmernih gozdovih severne Rusije, kjer je zaposlenih na desetisoče političnih jetnikov, katerih edini pogrešek je ta, da niso komunisti. Glede zatiranja svobode mišljenja sovjeti pač več kot uspešno tekmujejo z nekdanjim carizmom, zato morata biti oba sistema vsakemu, ki še kaj da na človeško dostojanstvo, enako odurna. Danes prinašamo iz teh severnoruskih gozdov vrsto slik.

Pogled na gozdne delavce v guberniji Arhangelsk (Sev. Rusija).

Na levi: Pri podiranju drevesa.

Na desni: Tudi žensk je mnogo zaposlenih v severno-ruskih gozdovih.

Spodaj na levi: Les vlačijo k rekam s traktorji.

Spodaj na desni: Pogled v sobo predelavcev taborišča severno-ruskih gozdnih delavcev.

Sportni vestnik

Za velikonočne praznike so se po večini vsi prijatelji zimskega sporta poslovili od svojih »desk«. Za zaključek sezone so mariborski smučarji priredili visokoalpski tečaj na Peci. Poskrbeli so tudi za sv. mašo, ki jo je opravil na velikonočno nedeljo na Peci g. dr. Anton Jehart. Več tečajev se je letos vršilo visoko v Alpah, vsak je trajal več kot teden dni, toda samo Mariborčani so se zavedali, da so dolžni Stvarniku hvalo za krasoto narave.

Na desni: Udeleženci tečaja na Peci pri sv. maši.

Na levi: Tučan teče prvi skozi cilj pri cross country teku za državno prvenstvo, ki se je vršil 3. t. m. v Ljubljani.

